

נחלת אבותינו

חריש

עלון להפצת מסורת ומנהגי תימן המופץ ע"י עמותת "אחוות אחים" בנשיאות פוסק עדת תימן מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

בית הכנסת הבלדי "עץ חיים"

בית הכנסת השאמי "שתילי זתים"

קרח

ה'תשפ"ב - בשל"ג

הלכות

אין לך אדם שאין לו שע"ה

הלכות תפילת שמונה עשרה - המשך

יב) לא ירמוז בעיניו, ולא יקרוץ בשפתיו, ולא יראה באצבעותיו. רק אם תינוק מטרידו בתפילתו, יכול לרמוז לו בידו, או יעשה תנועה בקולו כדי להשתיקו. אך לא יפסיק בדיבור, ואפילו לקדיש וקדושה וברכו, אלא ישתוק ויכוין כשהם אומרים, ונחשב כעונה לעניין זה שיוצא, ומכלמקום אינו נחשב להפסק. אך אם נסתפק באיזה דין איך יתפלל, כגון ששכח טל ומטר או יעלה ויבוא, מותר לילך ממקומו לעיין בספר, וכן מותר לו לשאול הדין:

ג) אף על פי שתפילת אלהי נצור אינה מכלל תפילת שמונה עשרה, מכלמקום כיון שהכל רגילים לאמרה עשאוה קבע, ולפיכך אין מותר להפסיק בה אלא לדברים שמפסיקין באמצע הפרקים של קרית שמע וברכותיה, כנזכר לעיל סימן י"ד סעיף ג'. ונוהגין לומר מיד לאחר המברך את עמו ישראל בשלום, את הפסוק יהיו לרצון וגו' ואחר כך אומר אלהי נצור ומסיים פעם שנית יהיו לרצון וגו'.

ואחר כך פוסע כדלקמן סעיף כ"ב. וקודם יהיו לרצון הראשון, אין להפסיק אפילו לקדיש ולקדושה, כיון שהוא מכלל התפילה. יש אומרים שקודם הפסוק יהיו לרצון השני, טוב לומר פסוק אחד מן התורה או מנביאים או מכתובים המתחיל באות כהתחלת שמו ומסיים באות כמו סיום שמו, והוא סגולה לינצל מגיהנם, ושלא ישכח את שמו ליום הדין. כגון אם שמו יצחק, יאמר את הפסוק יוצאם מחשך וצלמות ומסורתיהם ינתק. ואם שמו נסים, נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם. וכל כיוצא בזה:

יד) הרגיל לומר ארבעה דברים אלו, זוכה ומקביל פני שכניה, עשה למען שמך, עשה למען ימינך, עשה למען תורתך, עשה למען קדושתך. ולכן מנהגינו להגביה אז הגוף והעקביים, באמירת כל אחד מהם, להראות ולרמוז התעלות והתקרבות כלפי מעלה:

מתוך שו"ע המקוצר של מרן הגאון רבינו יצחק רצאבי שליט"א פוסק עדת תימן בשלום:

טו) כבר ביארנו בסימן י"א סעיף ג' שאם מרגיש בעצמו אפילו קצת הרגשה לצרכיו, אסור להתפלל עד שינקה את עצמו. וכלשכן לתפילת שמונה עשרה, שאסור לו לעמוד כך להתפלל, עד שינקה את עצמו. ואולם אם מתחילה לא הרגיש כלל, רק אחר כך באמצע תפילת שמונה עשרה, הרגיש שהוא צריך, בין לגדולים בין לקטנים, יעצור את עצמו כל זמן שיכול, ולא יפסיק לצאת באמצע עד לאחר שיסיים המברך את עמו ישראל בשלום:

טז) מי שהרגיש שעומד לצאת ממנו רוח מלמטה, ואי אפשר לו לעצרו, אם אירע זה כשהוא מתפלל בביתו, ילך לאחוריו ארבע אמות או לצדדין ויוציא הרוח, וימתין עד שיכלה הריח, ואז יאמר, רבון העולמים יצרתנו נקבים נקבים חללים חללים. גלוי וידוע לפניך חרפתנו וכלימתנו, חרפה וכלימה בחיינו, רמה ותולעה במותנו. וחוזר למקומו וממשיך תפילתו ממקום שהפסיק. ואם יצא כבר ממנו הרוח במקומו לאנסו, וכן אם הוא מתפלל בצבור שיתבייש אם יתרחק לאחוריו, אינו צריך להתרחק וגם לא יאמר הרבון, אלא ימתין עד שיכלה הריח ויהרהר הרבון בליבו, ויגמור תפילתו:

יז) אסור לישוב בתוך ארבע אמות שלמתפלל שמונה עשרה, בין מלפניו בין מלאחוריו בין מן הצדדין. ואם היושב עוסק גם כן במה ששייך לסדר התפילה, מותר. ובשעת הדוחק אפשר להקל אפילו אם אינו עוסק אז בענייני תפילה, אלא שלומד תורה בפיו. והירא את דבר ה' לא ישב לפני המתפלל שמונה עשרה, כמלא עיניו, אפילו אם הוא (דהיינו היושב) אומר קרית שמע, מפני שנראה כמשתחוה לו. אבל לאחוריו ולצדדין, אין להקפיד. ולעמוד, מותר בכל עניין אפילו לפניו. ואם היושב הוא אדם חלוש, אין למחות בידו:

כניסת השבת: 19:22

צאת השבת: 20:35

פעילויות העמותה

- כולל אברכים "פרי צדיק" בראשות הרה"ג משה רצאבי שליט"א
- הפעלת 2 בתי כנסת "עץ חיים" נוסח בלדי "שתילי זתים" נוסח שאמי
- שיעורי תורה דף היומי, הלכה ואגדה
- "פירות מתוקים" - לימוד אישי עם תלמידי חריש
- פעילויות והפעלות לילדים
- "אבות ובנים"
- "אמהות וכנות"
- עלוני "נחלת אבותינו"

פרשת קרח

בפרשתינו אנו נדהמים לראות אדם שהיה מלא בחכמה ובדעת, ברוח הקודש, צדיק ידוע בדור, ששמו בודאי היה נזכר לדורות עולם, אילולי תאוות הכבוד היתה מכריעה אותו... וזה מבהיל, מה קורה כשעושים דברים לשם שמים, אך בלי שה' ציווה לעשות אותם. כמה עלינו להיזהר בכל פנייה ופנייה, להתייעץ עם דעת תורה, ולהישמר מאוד מאוד מטעויות מעין אלו... קרח היה אדם גדול, ולא רק שהוא טעה, הוא גם לקח אחריו אנשים חכמים ונכבדים מאוד בטעותו. ולא סתם נקבעה בתורה מצווה לדורות עולם - "ולא יהיה קכור וכעדתו"

אמר שלום ושלום נתנאל אלישיב, עורך ראשי

הליכות תימא

בדרך כלל נוהגים לומר כך בכל הסעודות.

תעלה ותצוף על פני המים או תשקע למטה, ואין זה שייך בעניינינו שהפסולת עדיין מעורבת עם הפירות ומה ששופכם אחר כך הרי זה כבורר בידו. ובלבד שיעשה כן סמוך לסעודה:

לשטוף פירות בקערה מנוקבת וכדומה

(ה) וכן יכולים ליתן פירות בתוך כלי שיש בו נקבים כגון קערה מנוקבת, או בתוך מסננת, ולשטוף את הפירות שם ולשפשפם תחת הברז, וכל הלכלוך נשטף ויורד ביחד עם המים דרך הנקבים ואין בזה משום בורר:

לשטוף פרי מתחת הברז, להסיר כנימות

(ו) מותר לרחוץ ולשפשף פרי מתחת ברז המים כדי להסיר ממנו פסולת שעליו, כי הפרי עומד וניכר בפני עצמו ואין כאן לא תערובת ולא ברירה. וכן מותר להסיר את הכנימות שמעל הפירות:

לשרות עלי חסא וכדומה במים

(ז) הבא להשרות עלי חסא במים, ואחר כך לשטוף כל עלה בפני עצמו תחת הברז. אם בשעת השרייה נפרדת הפסולת שבתוך העלים וצפה במים למעלה כגון זבובים קטנים, או ששוקעת למטה כגון חול ועפר, וזה על ידי שמנענעים והופכים העלים בתוך המים, הרי זה אסור ואף שהוא כדי לאכול לאלתר. ואם הוא רק מניחם בתוך המים ובשעת השרייה אין הפסולת שבפנים צפה או ששוקעת, ורק אחר כך ואף אם מצא אחר כך פסולת צפה על פני המים אין בכך כלום, כיון שאינו מכויין לזה:

וכן הדין בשורה עלי פטרוזיליא או כוסברא ("כבזרה") וכל כיוצא בהם:

לשרות עלים נקיים

(ח) ואם העלים בחזקת נקיים ורק לפעמים על צד הרחוק אפשר שימצא בהם איזה זבוב, וגם אין רואים בהם עפר ופסולת שיש בו ממש הניכר לעין, מותר להשרותם ולשטפם בכל ענין, ואף על פי שהוא מקפיד שלא לאכלם בלא שרייה ושטיפה מפני האבק הדק שעליהם או מטעם אחר. שכיון שאין שם פסולת הניכר בעין, אין בזה דיני ברירה, וכדלעיל בסעיף ג'.

לשרות פירות במים להוציא הפסולת

(א) פירות שדבוק או שמעורב בהם פסולת, אסור ליתנם בתוך כלי עם מים כדי שיפול הפסולת שבתוכם למטה כגון שהפסולת הוא עפר, או שיצוף למעלה כגון שהוא קליפות או תולעים וכיוצא בהם, משום איסור בורר. וכן אם כבר היו הפירות מונחים במים, אסור לשפשפם שם ביד כדי שיפרד הפסולת הדבוק בהם ויפול למטה או שיצוף. ואפילו אם עושה כן כדי לאכול לאלתר אסור. (ועיין לקמן בסעיף ד')

לשרות צימוקים, פירות שנתלכלכו בעפר, ביום טוב

(ב) אסור לשרות צימוקים במים כדי שאם יש שם תולעים יצופו למעלה. וכן פירות שנפלו לארץ ונתלכלכו בעפר, לא ישרם במים כדי שהעפר יפול למטה:

וכן אסור לשרות ביום טוב קטניות, כגון גרגירי חומוס, או אורז, או שאר זרעונים, כדי שאם יש שם תולעים או גרגירים מתולעים או מקולקלים וכל פסולת אחר, הם יצופו למעלה. אלא ישרה אותם מבעוד יום: ואם היו הפירות נקיים מפסולת שיש בו ממש, ואין שורים אותם אלא כדי שיהיו נקיים יותר, או כדי שיתרככו ויהיו טובים יותר, הרי זה מותר, וכדלקמן בסעיף שאחריו:

לשרות כדי להסיר אבק או ריסוס

(ג) פירות שאין מעורב בהם פסולת שיש בו ממש, אלא שרוצה להסיר האבק הדק שעליהם, או שארית חומר הריסוס שעושים על הפירות וכיוצא בזה, כיון שאין הפסולת ניכר בעין אין בזה דיני ברירה, ומותר לשרותם כדי לנקותם. ואף אם מצא אחר כך פסולת צפה על פני המים, אין בכך כלום, כיון שאינו מכויין לזה:

לשטוף ענבים בתוך צלחת

(ד) מותר ליתן פירות כגון ענבים, בתוך צלחת ולשטוף אותם תחת הברז כדי להסיר מהם הלכלוך. ואף אם מעורב בהם פסולת ממש המעכב את האכילה. וכן מותר ליתן עליהם מים, ולשפשפם בתוך המים כדי שתיפרד הפסולת ועדיין היא מעורבת בתוכם, ותכף לשפוך המים ביחד עם הפסולת: והטעם, שלא אסרו אלא להציף את הכלי במים כדי שהפסולת

וידבר אל קרח וגו', בוקר ויודע ה' את אשר לו וגו'.

החידוש מאת הרב יפתח סופר שליט"א

העולם הזה דומה ללילה, והעולם הבא דומה לבוקר, כיוון שבלילה הכל חשוך והרע נראה לטוב, והטוב נראה לרע. ואילו בעולם הבא, שהכל אור, כבר הכל ברור. וכמו המעשה הנודע ברבי עקיבא, שנכנס לעיר מסוימת וביקש מקום ללון, ולא הסכימו בני העיר. יצא רבי עקיבא ללון ביער, ובא אריה וטרף את חמורו עליו רכב. ובא חתול וטרף את תרנגולו, שהיה אמור להשכימו בבוקר. ובאה רוח וכיבתה את הנר שלאורו למד.

אמר רבי עקיבא, 'כל מה שהקב"ה עושה - לטובה הוא עושה'. ואף על פי שהדברים ההכרחיים של רבי עקיבא נלקחו ממנו - הבין שבסופו של דבר הכל לטובה. והנה בבוקר מה נתברר? שבליילה בא צבא גדול לעיר, ולקחו את כולם בשבי. אמר רבי עקיבא 'אם הייתי מתארח באחד הבתים - הייתי כאחד מהם. אם החמור שלי היה נוער, או אם התרנגול היה קורא, או אם הנר היה מאיר, הצבא היה מגלה אותי. ולכן הקב"ה הצילני' (ברכות ס'). עד כאן.

ורואים מכאן שבליילה הדברים נראים רע, ובבוקר הרע נתברר לטוב. והוא הדין לנו בעולם הזה. יש צרות למיניהן מבית ומחוץ, והאדם אומר לעצמו 'למה זה קורה לי? אך צריך לדעת שאין רע יורד מן השמים, וכי הכל לטובה.

ומעשה בחייל מהצפון שנסע בכביש באזור הערבה ביום שישי. הכבישים כמעט ריקים, והשבת עוד מעט נכנסת. כשראה תמרור המורה לעצור - לא עצר והמשיך בנסיעתו. אלא שלפתע הגיח שוטר מאי שם והורה לו לעצור בצד. כמובן שלא הייתה בידו ברירה, והשוטר אמר לו שהוא רושם לו דו"ח. כמה שהחייל התחנן שהוא בסך הכל חייל, אמר שאין לו כסף והבטיח שזו הפעם האחרונה - לא נשמעו דבריו והדו"ח נכתב.

כעבור כמה ימים החייל הנ"ל היה באזור חיפה, ונהג באוטובוס צבאי מלא בחיילים בשעה שתיים בלילה. גם הפעם הוא רצה להגיע מהר ליעד וללכת לישון, ושוב פעם הכבישים ריקים והוא נסע מהר, עד שנתקל בתמרור המורה לעצור. במחשבה ראשונה התכוון להתעלם מהשלט, אבל במחשבה שנייה נזכר בשוטר מהשבוע שעבר, לחץ על דוושת הבלם ועצר.

לפתע, בהבזק של שנייה, ראה רכבת עוברת בדיוק במקום בו הוא היה אמור להיות לולא היה עוצר, וזו הייתה עלולה להיות עצירה לנצח. וכמובן שבאותם רגעים, כשהחיילים רבים ניצלו ממוות, ידע הנהג שהוא וכל החיילים ניצלו בזכות אותו שוטר אלמוני, שליח ה', שהתעקש לכתוב את הדו"ח.

הרב שלמה ב"ר נסים שו"ב שליט"א

בהפטרה מסופר:

שאל נבחר למלך על ישראל כאשר ציוה ה'. ומפני מה זכה שאל למלכות והוא משבט בנימין והמלכות שייכת לשבט יהודה - "לא יסור שבט מיהודה ומחקה מבין רגליו, עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים" (בראשית מט י). אלא מפני שעברו שבטים ונתיראו מליד לים כשנקרע וביקשו בני בנימין לירד ולא הניחום בני יהודה אלא נכנסו תחילה, שנאמר: "בצאת ישראל ממצרים... היתה יהודה לקדשו" (תהלים קיד ב). ויש אומרים: מפני זקינו שהיה מדליק נרות לרבים ומתעסק בצרכי רבים לכך נקרא "נר", שנאמר: "ונר הוליד את קיש וקיש הוליד את שאול" (דה"א ח לג).

"לכו ונלכה הגלגל" (יא יד) - הכתוב רומז כאן על אחרית הימים, שאחר שיתוקן עוון המחלוקת של קרח שלא היתה לשם שמים, אז תבוא הגאולה. וכן פירשו המפרשים על הפסוק: "ובני קרח לא מתו" (במדבר כו יא), רמז על בעלי המחלוקת שלא מתו, והם נמצאים בגילגול בכל דור ובפרט באחרית הימים. והוא פונה אל בעלי המחלוקת "לכו ונלכה הגלגל", שהם באו בגילגול לתקן עוון אביהם קרח, ומסיים כאן הפסוק: "ונחדש שם המלוכה", דהיינו ע"י ביטול המחלוקת ביום ההוא ה' ימלוך לעולם ועד.

מסופר על בעל "החזון איש" זצ"ל, שנקרא פעם אל עיירה אחת כדי לפסוק שם בדינו של שור שנשחט ונמצאה סירכה בראותיו, אם להכשיר או להטריף את השור. הרב פסע רגלי שעה ארוכה דרך פיתולי היער העבות עד מקום השור בדק אותו ופסק מה שפסק. כשעמד לשוב לביתו, מיהר הקצב בעל השור לשכור כרכה מכובדת הרתומה לשני סוסים על חשבוננו כדי להסיע את הרב בכבודו הראוי לו ליעדו. אולם רבי אברהם ישעיהו קרליץ סירב בכל תוקף להענות להזמנה ולסוע בכרכה. הפציר בו הקצב אך הרב נשאר בשלו. כשעל שפתותיו ריחף חיזוק קל וביישני פנה אל הקצב במתק שפתים ואמר לו: אני עושה כן לא מתוך צדקות יתירה ולא מתוך גאווה, דרך זו למדתי ממש רבינו שהצהיר באזני ה': "לא חמור אחד מהם נשאתי" (במדבר טז טו). בדומה לכך שמואל הנביא השביע את ישראל שיעידו בו: "את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי" (יב ג). וכי אפשר להעלות על הדעת שנביאי קודש אלה התפארו בזאת שלא פרצו בלילה לרפת איש לגנוב את שורו או חמורו מבלי שירגיש? אין זאת אלא אפי' כשקראוהו לבדוק "סירכה" בשור ולפסוק בשאלה והעמידו לרשותו חמור לרכיבה, לא הסכים לכך. וסיים החזון איש במתק לשונו "מעשה אבות סימן לבנים".

א. שהיית התבשילים על האש מערב שבת

1. ההנהגה הראויה בהשהיית תבשילים:

מעיקר הדין מותר להשהות מערב שבת תבשיל חי או שנתבשל קצת כאשר אין חשש שִׁמָּא יבוא להגביר את האש וכנ"ל [ה' אייר הל' ב', י"ט אייר ועוד]. אבל ההנהגה הנכונה שלא להשהותו אא"כ נתבשל כל

צרכו ואף שהתבשיל מצטמק ויפה לו. שאם התבשיל אינו מבושל כל צרכו, כשיפתח את מכסה הסיר או הארגז לבדוק את התבשיל יהיה אסור לסגרו כיון שממהר בישולו (שע"ה ח"ב סי' נ"ו סע' ג' והע' ה' ובנין משה פ"ט סע' י"ג).

2. סיר כבאנה או גחנון או כל תבשיל אחר:

לאור הנ"ל, כובאנה או גחנון או כל תבשיל אחר, שהתבשלו כבר כל צרכם, רק שעכשיו הבישול יפה להם, מותר לפתוח מכסה הסיר או דלת התנור או הארגז ולסגרים. אך אם עדיין לא התבשלו כל צרכם ופתח את המכסה או הדלת, אסור לסגרים (שם).

ב. מלאכת בורר

1. לקלוף פירות או ירקות ב"מקלף":

"מקלף", הוא כלי המיוחד לקליפה. ואפשר להקל לקלוף בו רק פירות או ירקות שקליפתם ראויה לאכילה, כגון מלפפונים, תפוחים, אגסים וכיוצא בהם. אך אם אין הקליפה ראויה לאכילה לרוב בני אדם, כגון גזר וכיוצא בו, יש להחמיר. ולא יקלוף אלא בסכין, ודוקא כדי לאכול לאלתר (בנין משה ח"ב פט"ו סע' י"א).

החסול לביטוי ולפיתוח אהבת הורים לילדים

מתוך ספרו של הרב אברהם אוהיון שליט"א

הבן יקיר לי

תוכחה

שאל ההורה:

מהי הדרך הנכונה להוכיח ילד על מעשה לא טוב שעשה? השיב המחנך:

כאשר ילד אינו נוהג כשורה, עלינו לחשוב היטב מהו המסר שברצוננו להעביר לו בתוכחתנו. אופן ההוכחה משתנה לפי המצב והנסיבות.

תוכחה ראויה

בבואנו להוכיח, עלינו לזכור כי מטרת התוכחה היא חינוכו של הילד ולא פורקן רגשותינו או חיפוש אשמים.

יש שלושה אופנים שונים לתוכחה:

(1) ביקורת - הבעת דעה על מעשה שנעשה. פעמים רבות, הביקורת שלילית, ולכן רצוי להימנע ממנה, ולכל הפחות לשקול אותה היטב.

(2) הערה בונה - לעתים די בהערה אחת או במבט חד אחד כדי להפריש את הילד מהמעשה השלילי, ולעתים יש לחזור על ההערה עד שהמסר יובן. ההערה צריכה להיות עניינית, נוגעת למעשה עצמו, ומנוסחת על דרך החיוב.

(3) תוכחת מוסר - התוכחה היא ניסיון למנוע עשיית מעשה שלילי, באמצעות הסבר ודברי מוסר. התוכחה פונה אל הבנתו של המוכח ואל הגיונו, ובכך היא מעמידה אותו במקום מכובד, מקום שלא ראוי שהעומד בו ייכשל במעשה מעין זה שעליו נאמרת התוכחה.

ביקורת

המילה ביקורת נובעת מן המילה בוקר. כשם שהבוקר מבהיר ומאיר את העולם ומאפשר להבדיל בין עצמים שונים, כך תפקידה הבסיסי של הביקורת ליצור אבחנה והבדלה בין טוב לרע, בין ראוי ללא ראוי. כאשר הביקורת נאמרת ממקום זה ולא מתוך מטרה לקטול ולפסול, הרי היא כלי חיובי ורצוי.

ואולם, לא פעם משמשת הביקורת מסווה להלקאת הזולת ולרמיסתו. זאת כאשר הביקורת אינה עניינית, אלא פונה לפסים אישיים, מגנה וקוטלת את העושה ולא את המעשה, נאמרת באימפולסיביות ובלא שיקול דעת, אלא מתוך כעס, רצון לפגוע ולהעליב וכוונה לחסל חשבונות. ביקורת מעין זו מפחיתה את ערכו של המבוקר ופוגעת בתדמיתו, מביישת ומכלימה אותו, ואף עלולה לגרום לו לתווית שלילית.

שימוש לא נכון בביקורת עשוי להביא נזק בלבד ואין בו שום תועלת. הוא חוסם את דרכי התקשורת ההדדית, ומחבל בסיכוי לשנות משהו בהתנהגותו של הזולת.

להלן דוגמאות לביקורת שלילית אופיינית:

האשמה שאין בה הדרכה חיובית:

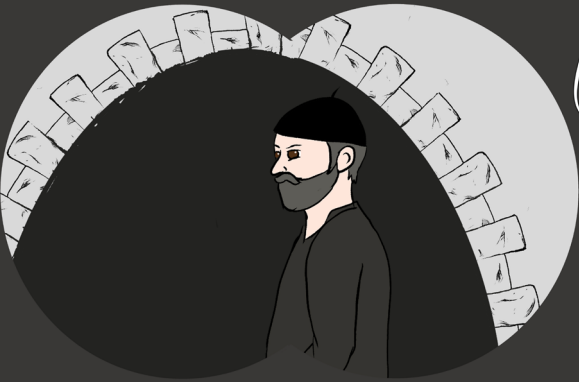
* 'בגללך אני שוב צריכה לשתוף את הרצפה'.

* 'בגללך אני לא יכול לישון'.

בעקבות משפטים כאלה, הילד אינו מקבל חינוך להקפיד על ניקיון הרצפה מתוך התחשבות בזולת או לשמור על שקט בשעה שאביו ישן, כחלק ממצות כיבוד הורים, אלא הוא לומד שעליו לציית להוריו כדי לאפשר להם למלא את רצונותיהם. הוא עשוי לפרש זאת כנימה של נקמה אישית, הנובעת מפגיעה בכבודם של האב או האם ולא מתוך רצון לחנכו ולהיטיב לו.

הלכות שמירת הלשון

היי! זה האבירס הזה! אחרי טיפוס כזה באמת צריך לעקוב...

מה קרה לך חיים? מה אתה עושה?!

הנה, עוד מישהו עובר שם עכשיו!

בוא ונראה...

לפני כן, כשעבר פה אדון חבשוש, הזהרת אותי מלשון הרע ועכשיו אתה עובר על דבריך??

יא זכריה! קודם, כאשר עבר פה אדון חבשוש, הזהרתי אותך כי מדובר באדם שהוא תלמיד חכם.

אבל האדם שעבר פה עכשיו, מוחזק בשכונה שלנו כאפיקורוס ורשע ומותר לדבר על אדם כזה לשון הרע!

כל זה האיסור של לשון הרע הוא דוקא על איש שעל פי דין תורה הוא עדיין בכלל "עמיתך", דהיינו עם שאתך בתורה ובמצוות, אבל אותן האנשים שמכירים שיש בהם אפיקורוסות, מצוה לגנותם ולבזותם... ואפיקורוס נקרא הכופר בתורה ובנבואה מישראל, בין בתורה שבכתב ובין בתורה שבעל פה... ודוקא אם שמע מהם בעצמו דברי אפיקורוסות, אבל אם אחרים אמרו לו אסור לסמוך על זה לגנותם בין בפניהם ובין שלא בפניהם וגם אסור לו להחליט דבר זה בלב כדיון איסור קבלת לשון הרע... ודע עוד דאם אדם מוחזק בעיר לרשע מפני שאר עניני עבירות שמותר עבורם לגנותו, גם כן דינא הכי, ואיזהו מוחזק? כל שהוסכם בפני אנשי העיר לרשע עד שלא יפול להם בו ספק... אבל אם יצא עליו קול בעלמא בלבד, אסור לסמוך על זה לגנותו, חס ושלום, ואפילו להחליט בלב אסור וכמו שבארנו לעיל... (ואף שיראתי מאוד להעתיק דין זה מפני בעלי הלשון, שכשישמעו על אחד שמץ דבר מה תכף יחזיקו את האיש ההוא למוחזק ברשע ויגנו אותו ויתלו את ההיתר בספר הזה, עם כל זה לא השמטתי, כמאמרם ז"ל בבבא בתרא (דף פט) על רבן יוחנן בן זכאי: אמרה, ומהאי קרא אמרה (הושע יד); כי ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בסם ופשעים ישלכו בסם). (חפץ חיים, כלל ח, ה-ז)

עכשיו אני ממש מבולבל יא חיים! איך אדע על מי מותר לי לדבר ועל מי לא?!

במקרה שאתה בספק ולא יודע אם מדובר באפיקורוס או רשע, שרק הם היוצאים מן הכלל

הדבר הטוב ביותר לעשות הוא פשוט לא לדבר בכלל!

בסיעתא דשמיא

"טובה לי תורת פיך האלפי כהה וכסף"

בשעה טובה ומוצלחת בית הכנסת "עץ חיים" רחוב גפן 17 פותח כולל בוקר הלימוד מיועד למבוגרים, פנסיונרים, ולכל מי שליבו חפץ. במסגרת הכולל ילמדו לימודי תורה משנה נביא פרשת שבוע ועוד.

מניח הכולל
14"ה סטארקי:
10.7.22 | י"א תמוז

זמני הלימוד ראשון עד חמישי משעה 8:30 עד השעה 10:00 | הציבור מוזמן!!!

- להצלחת איתמר ביטון בן רפאל
- לרפואת שרה (זהרה) מנוצרה בת נעמי
- להצלחת רועי בן חגיה אושרי
- לעילוי נשמת גיל בן אליעזר
- להצלחת יאיר בן רחמים שרפי
- לעילוי נשמת מויל נגר ז"ל בת רבי שלמה בשארי ז"ל

של מוט'קה שמשוני באותו בוקר עם הגבאי החסיד מורוביץ והגבאי רודרמן. כולם כמובן החליפו מספרי טלפון עם הזקן החביב שנקלע בדרכם. מוט'קה החליט שכדאי לחלק את העוגה בין שלושתם. אם נודה על האמת לא שררה אהבה בקרב גבאינו. למחרת בערב כשר' ארציאלי היה על הקו, ספר לו שמשוני קשישא שהוא החליט לחלק נכסיו וממונו עם "הגבאי ההוא והגבאי ההוא" הדברים לא כ"כ נעמו לאוזני ארציאלי "למה לך אדון שמשוני, יותר מדי ידיים ימשכו לכאן ולכאן, חבל מאד. אני מבטיח לך שהקהילה שלנו תקיים את רצונך". האמת חייבת להאמר שגם הגבאים מורוביץ ורודרמן השמיעו עשה אח"כ כל אחד בדיוק את אותו נאום לשמשוני "סמוך עלי...". שמשוני התבלבל, הם מצאו חן בעיניו אבל חרה לו שכל אחד מה מנסה למשוך את כל השמיכה אליו. כך חלפו להן שלוש שנים גדושות פנטסיה מצד הגבאים, שאוטוטו הנכסים והחסכונות נרשמים ע"ש העמותה שלו כי "סמוך עלי, נעשה הכל בשביל להנציח אותך". ללא איתות מוקדם נפטר מוט'קה שמשוני. חמש שעות אח"כ, לאחר טהרה, הובל מוט'קה עטוף תכריכים, כשאחריו צועדים דמומים ושופעי תקווה הגבאים ארציאלי מורוביץ ורודרמן. אף אחד לא הספיד, כי מה כבר יאמרו, הם לא בדיוק הכירו אותו. במשך כל מסע ההלוויה כל אחד מהם חלם, שעוד מעט תחשף הצוואה של מוט'קה אשר תעביר את נכסיו וממונו לעמותה הנבחרת. ביציאה מבית הקברות ניצב לו ג'פ כחול נוצץ וחדש, ממנו ירד איש צעיר לבוש חליפה עם תיק ג'יימס-בונד בידו הימנית, הגבאים החשובים הבחינו בו, והוא פנה לעברם בשאלה "אתם בוודאי שבים מההלוויה של הזקן מרדכי שמשוני. נעים מאד שמי ג'דעון יהלומי, אני נציג האפטרופוס של המדינה. בשבוע שעבר האיש העביר לנו מסמך שהוא מעביר את נכסיו וממונו למדינה, אתם מכירים אולי קרוב משפחה שלו?". הגבאים ארציאלי מורוביץ ורודרמן הנידו ראשיהם ימינה ושאלה המומים ומאוכזבים. יהלומי אמר "תודה" עלה לג'פ ודהר צפונה.

בפרשת השבוע אנו קוראים על מחלוקת קרח ועדתו על משה רבנו ובסופו של דבר קרח וכל עדתו נבלעו חיים בתוך האדמה. מכאן אנו למדים מסר חשוב לחיים מפילוג לא מרוויחים כמו שראינו אצל הגבאים שכל אחד חשב על עצמו ולא פירגן לשני ובסופו של דבר כולם יצאו בלי כלום. לכן נפנים את המסר ונחיה באחדות ואהבה, ואז כל אחד ירויח.

מאת הרב נתן פיילר שליט"א
אברך בכולל "פרי צדיק"

"ויקח קרח בן יצהר...ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אלהם רב לכם כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'?"

עושה זאת?

משום שבתוך המים נשקפת לו דמותו, והוא חושב שזהו סוס אחר העומד כנגדו ומכלה את המים שהוא רוצה לשתות, וכיון שכן, רוקע ברגליו כדי להכותו, ובנתיים מתמלאים המים בחול, ושוב אינם ראויים לשתיה.

כך גם האדם, בחששו מפני חברו אשר כביכול מקפח את פרנסתו וכו', הוא עושה השתדלויות למנוע ממנו את חלקו, וכתוצאה מכך הוא מפסיד גם את חלקו. אבל הבוטח בה' ויודע שאין מי שיכול להרע לו, לא יחסר ממנו מאומה.

ומביא מעשה שהיה. במקום מסוים היו רגילים בני אדם לנפוש בימי הקיץ, וכל אחד היה תוקע את אהלו בקרקע ביתדות, וכך היה מנהגם כל שנה ושנה. והנה שנה אחת בא אדם אחד, ותקע את אהלו באותו מקום שהיו הם רגילים כל שנה, ונתקע לו היתד בצלחת שהיתה טמונה באדמה. חפר האיש במקום. ומצא צלחת מלאה באבנים טובות. ויהי להם לפלא, כי בכל שנה רגילים הם לתקוע את אהלם ממש סמוך למקום בכמה סנטימטרים, אך באותו מקום בדיוק אף אחד לא נגע, כי אותו מטמון לא היה שייך להם אלא לאותו שמצא.

רואים אנו שאין לחשש שמא יקחו לי את מה שמגיע לי, ולכן אין צורך לעשות השתדלויות יתרה כדי להשיג את פרנסתך, וגם אם יש ממוך מתחרה ששם שלט "בעל הבית השתגע", ועושה מבצעים והנחות, אין לך מה לדאוג מכך, כי מה שמגיע לך תקבל, ומה שמגיע למתחרה שלך הוא יקבל- לא פחות ולא יותר ממה שנגזר עליכם לקבל.

וזה מה שהיה חסר לקרח, ולכן עשה את טעות חייו, ואבד הוא וכל אשר לו, ומשה רבינו נשאר חי וקים, ועד היום צועקים קרח ועדתו "משה אמת ותורתו אמת והם שקרנים".

למוט'קה שמשוני יש הסטוריה ציונית עניפה. כצעיר בן 17 הוא נסחף כמו רבים וטובים אל תנועת הנוער העובד, בגרמניה היא שוחרת הדם, נטש את הישיבה המעטירה לטובת "המצוה היחידה" ישוב ארץ ישראל. מהר מאוד הוא נכנס להווי של הקיבוץ הצפוני "מבואות הגליל". הוא התגייס לפלמ"ח. אח"כ עבד שנים רבות כבכיר ב"סולל בונה". עם יציאתו לפנסיה הוא החל לרחרח נדל"ן, והחוששים שלו היו לא רעים בכלל. מחצית מכספי הפיצויים שלו הוא השקיע ברכישת דונם וחצי אדמה סמוך לביתו הקטן, הצצה נוספת בחסכונות הבנק שלו הניעו אותו לרכוש עוד בית נוסף בקצה רחוב הסביון בו התגורר. כאן המקום והזמן להאיר את עיניכם, מוט'קה שמשוני מעולם, לא התחתן. האמת שהאיש היה פשוט נהנתן וקמצן, שלא היה מסוגל לחיות עם שותפים לכסף. הוא חי לעת זקנותו גלמוד עם קירות, עם עבר ציוני דשן. לפני מספר שנים בעת שניע מוט'קה על מקלו, התעורר בו אותו ניצוץ יהודי כבוי "יש דין ויש דיין, ועל הכל יביא בחשבון", והחלטה עצומה נרקמה בלבו "אני לא אמות כמו כלב עלוב, אמנם לא הקמתי משפחה, אבל כיהודי מאמין משחר נעורי לא אוכל לעלות מעלה לגנזי מרומים מבלי שאנציח עצמי, ואזכה לקורטוב של שכר לעולם הבא". מוט'קה החליט בשארית כוחותיו לעקור את מידת הקמצנות שהעמיקה בו שורש "אתרום את ביתי לארגון צדקה כמו "עזר מציון", את דונם האדמה להקמת בית כנסת גדול או ישיבה, ואת החסכונות הרבים אעביר לידי גבאים נאמנים שיאכילו יתומים ואלמנות". הראשון ר' יחזקאל ארציאלי חבוש כיפה סרוגה גדולה, המנהיג ביד רמה את קהילת "שבי ציון". הגבאי השני ר' פייביש מורוביץ מקהילת ביהכ"ס "שירת היס", ואחרון חביב ר' יענק'לה רודרמן הגבאי המסור של מניין בעלי הבתים בלב השכונה. למחרת בבוקר התיישב מוט'קה על מעקה בטון ליד הכביש הראשי בשכונה והמתין, הוא ידע בדיוק באיזה עשה כל אחד מהם עובר מכאן לכיוון ביתו. הראשון שהגיע היה הגבאי הנודע ארציאלי, מוט'קה סימן לו לגשת אליו. הרב ארציאלי הושיט ידו בחביבות "בוקר טוב יהודי מה שם כבודו? אחרי שתי דקות של מלות נימוסין הודיע מוט'קה לגבאי ארציאלי שברצונו להנציח את עצמו. אוזניו של ארציאלי הזדקרו. "ברוך הבא, אשריך ר' יהודי, אנציח אותך בשמחה, זו זכות גדולה בשבילי, ובוודאי זכות נצחית בשבילך". לא נחזור על אותן מילים שנאמרו באותם מפגשים

פרשת קרח הינה אחת הפרשות המוכרות ביותר, סיפור המחלוקת הגדולה שהתקיימה כנגד משה ומטרתה הינה משרה מכובדת. עדת קרח מרגישים כביכול, שמשה "מסדר" תפקידים לאנשים הקרובים אליו. נתן את הכהונה לאנשי ביתו, אהרון אחיו ובניו וכו'. יש להבין שקרח היה אדם גדול מאוד, עד שמתואר שמשה נופל על פניו מפני המחלוקת שנאמר: "ויפול על פניו" ולא יפלו, כי אהרון בקדושתו לא ענה דבר בכל המחלוקת והיה כמחויב ומודה שמעלת קרח גדולה ממעלתו, אבל הוא עושה כדבר משה ומקיים גזרת המלך.

מחלוקת קרח מלמדת אותנו כמה עלינו להתחזק באמונת ה' ותחושת קיומו צריכה לעטוף אותנו בחיי היום יום, כי גם אדם שכביכול מרגיש מורם וגדול יכול להכשל! אדם צריך לזכור תמיד את מה שלמדו אותנו רבותינו ז"ל: בשמך יקראוך, ובמקומך יושיבוך, ומשלך יתנו לך. כי מה שמוכן לך יגיע אליך ומה שלא מוכן לך לא יגיע אליך ולא משנה באיזה דרך תפעל וכמה תשתדל. אם נגזר עליך לקבל כבוד, לקבל מעמד, לקבל משרה, אין שום אפשרות שבעולם שמשוה יוכל לגזול לך אותה. ואם קורח שהיה אדם פיקח מאוד עד שהארי"ה הקדוש אמר, שסופי התבות של המילים: "צדיק תמור יפרח" הם קרח. ובכל אופן הוא נפל בחוסר אמונה והרגיש אולי לו מגיע משרה טובה יותר ויש טעות בהחלטה ואיך יתכן שהוא קיבל ואני לא! אך הנה אנו רואים שלא נגזר על קרח להיות נשיא או מנהיג, ולמרות שהלכו אחריו הרבה אנשים ותמכו בו המלחמה שלו ירדה לאבדון. ולכן על האדם לשנן השכם והערב, שכל פרט בחייו נתון בהשגחה פרטית, ומה שמקצב לו משמים הוא יקבל, ואין אדם שיוכל לקפחו ולקחת ממנו מאומה. ואומר בספר "דרשה לישראל": בעלי המוסר אומרים, שהסוס רוקע ברגליו כאשר הוא ניצב על שפת הנהר לשתות מים. מדוע

"בית ה' כלך"

התורמים 3 מטר ביסודות המבנה,
 יזנו בהקדשה לנצח נצחים על קיר בית הכנסת!

מטר בניה
 24x325

אמה על אמה
 24x125

בית מקדש מעט רוצה להיבנות!

בעיר חריש טובב"א, קהילת 'אחוות אחים', בונה בניין קודש לה'

2 אולמות תפילה | כולל אברכים | חדרי לימוד

תרומה בצולק כפי, ופקין קיימת אק אצולק ככא!

לפרטים: איתמר עובד 053-3453020 | לתרומה סרקו את הברקוד <<

"איש את רעהו יעזור, ולאחיו יאמר חזק"